

'Sëëdhë -blëezë 'ö

Piεε

-ya bɔ -Zlan -bha mε -nu

**'wo -pεn -sü 'ka -an
-dhë bhë 'ö =nε**

1 ¹Ma Piεε 'a Yesu Klito -bha bɔmε 'ka, 'a 'sëëdhë =nε 'a- bɔ mε -nu 'ö -Zlan -yö ka sü 'ö 'ka -nia 'ka, 'ka -ya -sü 'ka Pɔng -sε, Galatö -sε, Kapadɔsö -sε, Azi -sε waa- Bitini -sε 'gü -dhe -nu -bha bhë ka -dhë. ²Ka 'sü 'ö kwa Dë -Zlan -ya wo 'dhö bhë, pë 'ö- -ya 'ti -kë ö -de -zuö' 'piö -be yö -mü; 'yö- -kë 'dhö kö 'kaan- kë -a -bha 'ka -Zuu 'slööslö -kwaa', kö 'kaan- 'wun ma Yesu Klito -ta, 'kaan- kë 'zü 'slööslö -a fei -kwaa'. Kö -Zlan -bha 'glusë -yö kë ka 'piö, 'iin kö -yö -zuöyagluu nu ka -dhë -kplawo.

'Yan 'to -a -gɔ -pë 'ö dhang- 'gü

³-Kwa 'we kwa Dëmε Yesu Klito Dë -Zlan 'tɔ 'piö! Yö =ga 'ö- -bha 'wun -së kë -sü -va 'gü 'ö -ya kwa gbaa -tosiadhe -dëü 'ka Yesu Klito -bho ga 'gü -sü 'ka bhë. Kwa 'yan -to -a -gɔ -pë bhë -a -bha -kë 'bhee- -kɔ =ga 'ö bhë. ⁴=Yö -së kö kwa =zuö' 'glu -yö dhi -to mε -gɔ -pë 'ö -Zlan -ya -ya ö -bha mε -nu -gɔ bhë -a -wun 'gü, bhii yö 'dhö bhë 'zü pë 'yaa -siö', 'yaa -dhii 'kun 'iin 'ö- bun 'yan -bha bhɔ -sü 'yaa yén yö -mü. -To mε -gɔ -pë bhë =nε 'ö -Zlan -ya -ya ka -gɔ dhang- 'gü. ⁵-Zlan -bha 'piigbeedhε -yö -dho to ka 'piö ka -bha -zo -yö -a -bha -sü -wun 'gü -yaan dhoë -yaan yöë yi 'ö- -ya yi -kaanta 'ka kö dhasü 'ö bhë -yaan -zɔn -a 'ka bhë -a -bha.

⁶Pë 'ka- kë -na bhë, -yö -së 'ö tɔɔ 'töng 'ö ka -gɔ 'kpongtaa zö bhë, kö -Zlan =ya 'we -a -bha kö 'wun 'gbee- -nu -wo nu ka -ta, ka =zuö' 'glu -yö -dhi. ⁷Bhii kë- wo 'dhö bhë 'ö tɔɔ 'wun -nu 'wo nu -na ka -ta bhë, -wo -nu

'dhö kö ka -bha -zo -yö -Zlan -bha -sü -gen -gban -kö bhë 'piö -yaan ga. Ka -de gia- ka- -yö -o! Ka -bha -zo -yö -Zlan -bha -sü 'ö bhë -a -wun -yö 'gbee- 'ö -zië' 'sënng -ta 'ö 'ka- dœa 'pö =ne 'sënng 'ö bhë pë 'ö- 'gü dho =siö' yö -mü. 'Kee kö 'sënng 'ö bhë 'sa, -yö -bœ 'siö' 'gü kö -a -bha -kë 'sënng 'ka -sü bhë -yaan yö -dhepuudhe 'gü. -Kö bhë =ne 'ö ka 'tɔ dhö bhoa, 'ö -Zlan dho ka =sœe- bhoë, ka =zëe -zë 'tœa -sü 'ka Yesu Klito nu -yi 'ka. ⁸ Yesu Klito 'ö bhë -a -dhö -yö ka -kë, 'kee kö kaa ka 'yan dœ -a -bha do 'sa, 'ö 'ka- -wun -dhe 'wun gia-, 'kee kö ka 'yan 'yaa- 'dhiö 'sa. -Zuögludhi =va 'ö 'dhi yaa -mœ -a -wun -blee' -sü -bha bhë -a -gen -ga bhë. ⁹ Bhii ka -bha -zo -yö -Zlan -bha -sü bhë -a -truëñ 'ö 'ka dhoë- yö 'ö tœa ka nii -bha dha -sü.

¹⁰⁻¹¹ Dhasü 'ö bhë, -Zlan -wodhiölome -nu -wo -dhe -ga -a 'piö, 'wo yuö -nu -kë -a -ta piindöhö, kö -wo =kpœ' -na 'sœedhe -nu 'gü, kö 'töng 'ö pë -nu 'wo bhë 'wo dho kaa 'in 'wun -nu 'wo -gban pë -nu 'ö -Zuu 'ö go Klito 'piö 'ö- -blee' -an -dhë bhë, kö -wo -an =mœ' -na; kö 'glusë 'ö -Zlan dhoë- kë ka 'ka bhë, -wa -wun -blee' -na. -Zuu bhë 'pö, -yö -kë -an 'piö kö 'wun -nu 'wo -gban Klito -bha 'klobhödhe -nu waa- -a -bhlë -nu 'wo dho kë bhë -ya -ta 'po -na -an -dhë. ¹² 'Kee kë- wo 'dhö bhë, -Zlan -ya -ta -po -an -dhë =ne 'wun -nu 'ö -dœ -an 'dhi bhë -an -de -bha kun, 'kee ka -bha -mü. 'Yö 'wun 'ö 'dhö bhë, -ya -lo ka -ta dœ 'kwa- wo =ne -a 'gü, bhii 'wuntaosë -blee' -me -nu 'ö 'wo 'wun -blee' -Zuu 'slööslö 'ö -Zlan -ya bœ 'ö go dhang- 'gü -a -faan' 'ka bhë =waa- -blee' -ka -dhë. -Zlan -bha bœme -nu gia- -de 'pö -wa -kë kö 'wun bhë -waan dœ.

-Tosiadhe kpengdhö 'ö -Zlan -yö kwa =dhœ -kaa'

¹³ =Dhe 'ö 'pö, -ka ka -zo kë ka -de 'piö; -ka -ya ka 'yaan, 'ka ka -zo 'to doses gbaö 'ö dho kë ka -dhë yi 'ö Yesu Klito dho nuë bhë -a -dhë! ¹⁴ -Ka kë me -nu 'wo 'wun ma -Zlan -ta -an 'ka; kö =kun 'ö 'ka -kë -ya pë -dhœ 'ka -sü 'gü gbo =ne -kœ 'ö -Zlan dœ -sü yaa kaa ka -gœ 'ö 'ka pë -nu -kë -kœ gbe -ta bhë -a 'dhö. ¹⁵ 'Kee =dhe 'ö -kë =ne -Zlan 'ö ka =dhœ -kë bhë -yö 'slööslö, kö ka -de 'pö, -ka kë 'slööslö ka këwun -nu 'saadhö 'gül!

¹⁶ Bhii pë 'ö -been' -sü 'ka -Zlan -bha 'sœedhe 'gü -ya -pö: -Ka kë 'slööslö, bhii a 'slööslö. ¹⁷ =Ya kë =ne ka -bha -bheä' -sü -nu 'gü, kwa Dë 'tɔ 'ö bhë ka -ya -Zlan 'ö me 'saadhö -bha za -kan me 'ö -dhö -a këwun -nu -bha, 'ö 'yaa mezégüdhe gbe kë -a -bha bhë, kö -ka ka -de kë 'slë 'ka 'töng 'ö -tun ka -gœ ka -bha -tosiadhe kë -sü 'gü bhë -a 'gü -a -bhlë -ya -sü 'ka! ¹⁸ Bhii ka -de gia- ka- -tei' -dœ =ne wœ -kœ =suu' - 'ö ka 'bhëma -nu -wo -kë -a 'gü 'ö- -yö -a -bha -pë gbe yaa kë -dhö 'ö 'ka -da -a 'gü bhë, -kœ 'ö ka bho -a 'ka -a 'gü bhë ka -dœ. 'Gü =siö' -pë -nu 'wo -kë 'wëüga waa -sënng -nu -an 'ka 'waa -mü 'ö ka -gœ -ta dhoa. ¹⁹ =Abi'! Pë 'ö ka -gœ -ta dhoa bhë 'ö tœa Klito fei 'ö- -wun 'dhö 'gbee- bhë. Klito bhë =ne 'ö- -kë ö -bha sla- -bhoë' 'bhlanë 'ö- -dhe 'yaa- -bha 'in 'ö -dhuu 'yaa- -bha -a 'ka. ²⁰ 'Kee kë- wo 'dhö bhë, -yö Klito -ya -a -de kö 'kpongtaadhe zü yaa dœ =kun, kö 'töng -kaanta -nu

'kwa- 'gü -ne kö -yaan -wun -zɔn -a 'ka; 'yö pë 'ö 'dhö bhë, 'yö- -kë 'dhö ka -bha 'dhuë- -wun 'gü. 21 Yö =ne ka bɔ -a -ta 'ö -Zlan 'ö- bho ga 'gü 'ö 'tɔbhɔdhe nu -a -dhë bhë, 'ka- -wun -dhe 'wun gia-. -Kɔ bhë =ne 'ö ka -bha -zo -yö -Zlan -bha -sü waa- ka -bha 'yan -to -a -gɔ -pë -nu 'wo bhë, 'ö -an -gen dho -gban -a 'ka -Zlan 'gü.

22 'Wun gia- 'ö -Zlan -wo 'gü bhë, ka -bha -a -bhlë -ya -sü 'gü, 'ka ka -de kë 'slööslö kö ka dhegluzé -nu 'wo -zo -yö -Zlan -bha -sü 'gü bhë, 'kaan- -an -dhö kë giagiawo. Kö -ka ka 'ko -nu -dhö kë ka -zuö' 'ple 'ka; 23 ö tɔɔ 'ka bho -dëüwo; 'ö yaa kë =ne pë 'ö -kë ka bho -gen 'ka bhë -a 'gü -dho -siö' 'yö kun. -A 'gü 'ka 'dho -siö bhii -Zlan -wo 'ö 'bhee- 'ö -dhö -toëpö 'ka bhë -ya 'gü. 24 Ö tɔɔ pë 'ö -been' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëedhe 'gü ya -pö: *Mε 'kpækpe -wo ziö -pë 'ka -ne -blëë' 'dhö, 'ö -an -bha 'tɔbhɔdhe -yö -kë -ne -blëë'* 'bin 'dhö. -*Blëë'* -yö -ga, 'ö - 'bin -yö -lo, 25 *kee kwa Dëme -wo -yö -dho to 'dhö -toëpö 'ka*. -Wo 'ö bhë =ne 'ö tɔɔ 'wuntaçsë 'wo- -blee ka -dhë bhë.

'Wun =zuan 'ö -gban 'kɔ 'bhong 'piö -guö 'ö 'bhee- -a -bha

2 1-Ka 'kan =kian' yaa =suu- 'kpækpe waa- -sua kë -sü -an -bha; -ka 'kan me 'yaan- 'kun -sü, =druei kë -sü waa- 'dɔɔ yaya dɔ -sü -nu -an -bha. 2-3 Pë 'ö -been' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëedhe 'gü -ya -pö: 'Ka- yö =ne kwa Dëme kewun =yö -së. -Dhe 'ö 'dhö -ne kö -ka kë =ne 'në 'blë 'puu -nu 'ö -an -bha 'yɔn 'yi -wun 'dhö 'gbee- bhë -an 'dhö 'sa; 'ö tɔɔ -an -bha -bhöpö =ne bhë; bhii -bhöpö 'ö go -Zlan 'piö 'ö -kë -a -wo 'slööslö 'ka bhë =ne 'ö 'ka 'dhoë- -bhö kö 'kaan- -kpea' 'iin kö dhasü -yaan kë ka -gɔ.

4 Kwa Dëme 'ö -guö 'bhee- 'ka 'ö me 'bhee- -nu -wa -wun bho yunng, 'keè 'ö -Zlan -ya sü -a -wun -kë 'gbee- -sü -wun 'gü bhë, -ka =yɔɔn -a -bha. 5-Ka =yɔɔn -a -bha kö ka -de 'pö 'kaan- kë =ne -guö 'bhee- -nu 'dhö kö -Zlan -bha 'kɔ bhë 'kaan- kë -a dɔpö -nu 'ka; ka -dho kë slabhome -nu kpö 'gü -me -nu 'ka, 'ö bhii ka -bha -tosiadhe -yö -dho kë =ne sla- -së 'ka- bho -Zlan -dhë kö -yaan -a -zo 'kun =boøa' Yesu Klito -ta -sü 'ka bhë -a 'dhö, 6 bhii pë 'ö -been' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëedhe 'gü -ya -pö: -Guö 'ö -wun 'dhö 'gbee- bhë 'ma- 'sü 'ma- këdhe 'bhong 'piö -guö 'ka Siɔn 'gü; lë- 'ka 'dho kpɔ me 'ö -yaa- -wun -dhe 'wun gia- -a -ta. 7 Me 'ö 'ka- -wun -dhe 'wun gia- bhë, -guö bhë -yö ka -bha 'kpëdhö -wun 'ka. 'Kee me 'ö 'waa- -wun -dhe 'wun gia- bhë, (pë 'ö -been' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëedhe 'gü -an -bha 'ka 'ö tɔɔ) -Guö 'ö 'kɔdɔmɛ -nu -wa -zuö wo -kɔ 'yan -taa bhë, -ya kë -guö 'gian 'ö 'wo dho -a -da -dhe 'bhong 'piö -a 'ka. 8 -Zlan -bha 'sëedhe -dhe 'bhaa 'gü 'zü -yö pö -sü 'ka -an -bha 'ka 'zü =ne: -Ya kë -guö 'ö me -nu -gen -yö -zuö -a -bha, -guö gɔng 'ö me -nu -wo bɔ -a -ta 'wo -piü -a 'ka. 'Ö bhii -gban 'wo- wo -a -bha bhë 'ö tɔɔ -kɔ 'wo- wo 'wuntaçsë bhë -a 'ka bhë; pë -de gio- 'ö -ya -an -tian' 'ö bhë.

9 'Kee ka -zë ka =ne 'ka tɔɔ me =suu- do -zë -nu 'ö -Zlan -yö ka sü, me -nu 'ö 'ka 'sedë -bha slabhome -nu 'ka, 'segɔ 'ö -ya -sü 'ka -de -ta -Zlan -bha 'ka. Ka -gɔ -ta 'dhö 'ö -wo 'dhö bhë, -yö -kë 'dhö kö -Zlan 'ö ka bho -dhetiidhe

'gü 'ö ka -kë ö -bha -dhepuudhe 'gblüünzë 'ö bhë -a 'gü -me -nu 'ka bhë, 'kaan- -a këwun -së -nu -wun =blee'; ¹⁰ bhii ka 'ka bhë, kë- wo 'dhiö -be, kaa kë -Zlan -bha 'següme 'ka, 'kees zlöö -ne 'ka kaa; ka 'ö 'dhiö -bezë kaa -Zlan -bha me 'yena yö -sü dö bhë, zlöö -ne 'ka- dö.

'Wun 'ö -gban -Zlan -bha yuökëme -nu 'ta -kɔ -bha

¹¹ N dhegluzë -nu, a- -dhe ka -gɔ, -dhe -kë -ne -nia -mü kaa, 'ö 'ka 'tasüme 'ka 'kpongtaa bhë, kö mëbheedhe -dhɔɔbhaapë yaya -nu 'ö -ya kë 'wo 'ko -ya kwa nii -bha bhë, 'ka 'kan -an -bha! ¹² Ka 'ta -kɔ -yö kë -së me waa wo =zuö' -dhië! -Zlan 'piö -kun bhë -an ziën, kö -dhe 'ka- -bha, 'kö -kë -ne -wo ka -wun yaa -blee 'wun -dö ka -bha -sü 'ka -ne këpëyaame -nu -mü ka 'ka, kö -wo ka këwun -sëebö -nu yö, kö -wo -Zlan 'tɔ bhɔ yi 'ö dho ö -de -zɔn -a 'ka bhë -a 'ka.

¹³ -Ka 'wun ma -wogbiindhe 'kpekpë 'ö -ya me 'bhee- -nu -gɔ -ta -a -ta bhii kwa Dëme -zo 'kun -wun -ne 'ö bhë; -yö 'sedë 'piö 'dhee, bhii me 'ö -ya ka -gɔ 'dhiö yö -mü, yö -ne 'ö -kɔ -mɔ 'wuën- -sü 'ple 'dhoë- kwee. ¹⁴ -Yö 'se =kɔɔnme -nu 'piö 'dhee, bhii 'sedë -ne 'ö -an bɔ kö -waan këpëyaame -nu 'klo bhɔ 'iin kö -waan 'wun -së kë -me -nu -faan' 'më. ¹⁵ Bhii pë 'ö -Zlan -zo 'kun -wun 'ka 'ö tɔo kö ka -bha 'wun -së -nu kë -sü 'ka, me -nu 'ö 'waa 'wun dɔ, 'ö 'kpaakpadhe 'yaa -an -gɔ bhë -waan -kpën kö -waan dɔ diindhö. ¹⁶ -Potaasü -yö ka -go; 'kees kö -kun 'ö ka -bha -potaasü -yö -kë -ne -kpa pë 'dhiö -pë 'dhö 'ö 'ka -kian' yaa -ta kpaa; -ka 'wun kë -ne -Zlan -bha yuökëme -nu -wo 'wun -kë. ¹⁷ -Ka me 'ple -bhlë -ya; -ka Yesu -wun -dhe 'wun gia- -me -nu -dho kë; -ka 'suö -Zlan -dhë; 'ka 'sedë -bhlë 'kɔ!

'Wun =zuan' 'ö sü Klito -bha 'klobhödhe -bha

¹⁸ Yuökëme -nu, -ka ka -gɔ =yɔɔ'- 'wlaan- 'ka ka -gɔme -nu -dhë! Kö -kun 'ö -kë -gɔme -nu 'ö -an këwun 'dho -së, 'wo 'lëëlë wo -de 'sloo -an -dhë; -kaa kë 'dhö 'pö -a me -nu 'ö -an -bha 'wunkëdhe dhö 'gbee- wo -de 'pö -an -dhë. ¹⁹ Bhii -Zlan -yö 'wun -së -kë me 'ö- 'klo -yö bhɔ, 'kees kö -a -de =zuö' -bha bhë, yaa 'wun yaa gbe kë -Zlan wö 'dhiö -a -dhë. ²⁰ Kë -dewo poo -ne, -kë 'gougo -dhe -yö mü kö me -yö pë yaa kë kö -wa 'klo bhɔ =a? 'Kees -ya kë -ne 'ka 'wun -së kë 'ö -wa 'go mü, =wa ka 'klo bhɔ, kö ka -bha 'wun -së -ne bhë -Zlan wö 'dhiö. ²¹ Pë 'ö -Zlan -yö ka -dhɔɔ -kë -a -bha bhë 'ö bhë, bhii Klito -de 'pö, -a 'klo -yö -bhɔ ka -wun 'gü. -Yö 'wun =zuan' 'ka ka -gɔ 'dhö kö 'kaan- 'to -a pin 'piö, ²² (-ne -kɔ 'ö -been' -sü 'ka -a 'ka -Zlan -bha 'sëedhe 'gü -a 'dhö -ne:) Yaa =sɔɔn yaa gbe kë 'iin -sua -wun yaa bɔ -a 'dhii do. ²³ Yö bhë -ne 'ö 'wo 'si bho -a -go 'ö yaa ö -bha bho; 'wo - 'klo bhɔ, 'ö 'dhi -wo -yaan yaa 'go -a dhiö -ne ö -dho ö -bha 'pë bho -a 'dhö. Pë 'ö -kë -zian' 'ö tɔo -ya kë 'dhö, 'yö ö -de -wun -lo -Zlan 'ö za kpengdhö 'kan -na bhë -a kwee. ²⁴ Yö -ne 'ö kwa -bha =sɔɔnyaa -wun -nu -wo -lo -a -ta -gaatalü -bha, -yö kë 'dhö kö 'kwaan- bɔ -ga =sɔɔn yaa -bha -sü 'ö bhë -a -ta kö -tosiadhe

'ö kpengdhö bhë 'kwaan- kë; bhii -yö -been' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëedhe 'gü -ne: -A -bha -gi pin -nu bhë -ne 'wo kwa -dhe bo. 25'Ö tco kë- wo bhë, ka -kë -ne 'bhla -nu 'wo -dhong -an 'dhö; 'kee ka -ye ka 'zü 'ka nu me 'ö 'bhla -maakëme 'ka 'ö -zo -kë me nii 'piö -me 'ka bhë -a 'piö.

'Wun 'ö -gban dhe waa- =gon -an -bha -kë 'ko 'piö -ko -bha

3 1Dhoo -nu, ka -de 'pö, -ka 'wun ma ka =gon -nu -ta! -Yö kë 'dhö kö -a me 'bhaa -nu 'ö waa -Zlan -wun -dhe 'wun gia- -kun bhë, 'kö -kë -ne waa 'wun -blee' -an -dhë, kö -zoyösü -yaan kë -an -go ka -bha 'ta -ko -wun 'gü. 2Bhii kö -Zlan -bhlë -ya -kë 'ö 'puu ka 'ta -sü -ko 'gü bhë, -an 'yan -yö -da -a 'gü. 3Kö -kun 'ö 'ka ka -de -kë -së plaan -zian' -ne ka -bha wun kë -kë -nu, ka buënpë -nu 'wo -kë 'sënng -nu, sc -seebö -nu 'ö 'ka dhoë- -da ka -bha bhë -an 'ka! 4'Kee ka -bha -kë -së -sü -yö kë ka -zuö' 'gü -zian'. -Yö kë -së -dhe 'ö -'gü 'yaa -siö -a 'ka; yö -ne 'ö tco -zuö' ('ö -Zuu 'slööslö -ya yuö kë -a 'gü), 'ö 'lëelë, 'ö -ya diindhö -sü 'dhoë- -go; yö -ne 'ö - -bha -sëdhe =sonng' 'dhö -va -Zlan wö 'dhiö. 5Dhoo -nu 'wo -Zlan -bhlë -ya 'ö 'wo -kë 'dhiö -zian', 'wo wo -zo dö -Zlan -bha (=ne pë 'ö -tö go -an -dhë bhë -wo -dho kë), 'ö 'wo wo -go -ycc wo -gon -nu -dhë bhë, -kë bhë -ne 'wo wo -de -kaa' -së. 6-Kö bhë -ne 'ö Saala -yö -kaa!. -Yö 'wun -ma Ablaamö -ta, 'yö -dhe ö dëme. Yö -ne 'ö 'ka go -a 'gü, 'ka -kë -a 'dhu -nu 'ka, -a 'ke 'ka 'wun -së kë 'ö kaa ka -kwaa' ka -de -zü kë 'kaan- dö -gboudhö 'suö' 'gü.

7Goon- -nu, ka -bha -kë ka bcc -nu 'piö -sü bhë, -ka kë 'lëelë -an 'ka -an -bha -kë dhe 'ka -sü 'ö -an -kë 'yaa -mc pë 'gbeegbee -nu kë -sü -bha bhë -a -wun 'gü; -ka -an -bhlë -ya, bhii gbaö 'ö -kë -këdhösü 'ö 'yaa yén 'ö -Zlan -ya nu ka -dhe bhe, ka -dho ka -bha ke 'ko -bhaa. 'Ö tco -ya kë -ne 'wun -ya kë mü, ka -dho -bheä' 'dhö 'kee -a -ye 'zü gbe 'ka 'dho kë -dhö.

'Wun 'ö këpë 'ka dhegluzë -nu ziën

8=Ex, -ka kë do ka -zo -ta 'gü -wun -nu waa- ka -bha 'wun -nu -dan 'kuë -kë -nu 'gü. -Dho 'ö -ya kë 'ö dhegluzë -nu -wa -kë wo 'kuë bhë -yö -ya ka 'gü 'iin kö ka 'ko -nu 'yena yö -sü waa- -de -dho sia- -sü -wo kë ka -go. 9Kö -kun 'ka 'wun yaa 'pë bho 'wun yaa 'ka, 'ö 'ka 'si 'pë bho 'si 'ka; 'kee -kaa -ye 'zü kë 'dhuë- 'ka, bhii pë 'ö -Zlan -yö ka -dhcc -kaa' bhë 'ö bhë, -yö kë 'dhö kö 'dhuë- -yaan kë ka -bha 'ka. 10-A -de 'wun bhë -a -wun 'gü -yö -been' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëedhe 'gü -ne: -Ya kë -ne me 'bhaa -yaa -dhö kë -tosiadhe kë -sü 'ka, kö 'ö yi -së -nu yö, kö -yö 'ö nega kuënnu 'wun yaa -go; -yö -ben -nu kuënnu me -püö -wun -nu -go; 11-Yö bho 'wun yaa -dhë -taa', -yö 'wun -së kë; -yö -zuöyagluu -mee' kö -kë -ne -yö -dho -a 'piö kë 'dhee. 12Bhii Dëme 'yan -yö me kpengdhö -bha, 'ö -to 'dhö dö -sü 'ka diindhö -an -bha -bheawo -nu -go. 'Kee kwa Dëme wö -siö -sü -mü pëyaakëme -nu -bha kö -yaan -an 'klo bho.

13 -Yö kë ka 'yaan -ne me gbe yaa 'dho 'wun yaa kë ka 'ka kö 'ka ka -de nu 'wun -së kë -sü -dhë. 14-A -de 'kö -kë -ne ka 'yënng -yö -bhö ka këpë

kpengdhö -nu -wun 'gü, -ka -zuögludhi kë! -A -wun 'gü, -yö -been' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëedhe 'gü -ne: Kö -kun 'ö 'suö gbe -yö ka -kë me gbe -dhë 'iin 'ö 'ka dö -gboudhö! 15 'Kee Klito bhë -yö kë -dhö ka -zuö 'piö, 'ka- 'sü ka Dëme 'ka. -Ka kë -baa' -sü 'ka -kplawo kö me -nu 'wo ka -dhee' 'kpö -na ka -zo -dö -a -bha -pë 'ö -Zlan 'piö -a -gbaan 'ka bhë, kö 'kaan- -a -daa kë -an -go; 16 -yö kë -zuö' -së 'gü, 'iin -yö kë 'kwi 'suö 'ka -Zlan -dhë, 'iin kö ka -de -zuö' 'gü 'ka ka -de dö kpengdhö; -yö kë 'dhö kö ka -bha 'ta -kø -së 'ö 'ka ka -bha -kpa Klito -bha -sü 'gü bhë, me 'wo 'wun yö -na -a -bha bhë, lë- -yaan 'kpö -an -ta. 17 'Ö tco =ya kë -ne =ya kë -Zlan -we -a -bha -wun 'ka kö ka 'yënng -yaan bho, kö -yö -së kö -yö kë 'wun -së kë -sü 'gü 'ö -zië' -a -kë 'wun yaa 'gü -sü -ta. 18 'Ö bhii Klito 'ka- -ga -na bhë, -yö -ga kwa -bha =scoo yaa -nu -wun 'gü; 'kee kö yö 'ö bhë -yö -kë kpengdhö, 'ö ga 'dhö 'sa me 'ö 'waa kpengdhö -an -wun 'gü. Kë- wo 'dhö bhë, ga bhë -ya wo 'dhö dosen 'kpaan; -yö kë 'dhö kö -yaan 'dho kwa 'ka -Zlan wö 'dhiö; 'yö 'wo- zë -a medhe -bun 'gü -zian'. -Dhe -kë 'dhö -yö -go ga 'gü -Zuu 'slööslö -bha 'piigbeedhe -kwaal. 19 -Zuu 'slööslö do 'ö bhë -ne 'ö -bha 'piigbeedhe -yö dho -a 'ka 'ö 'wun -blee me -nu 'wo -kanso 'gü -glööbco bhë -an -dhë. 20 'Me -nu 'wo bhë 'wo tco me -nu 'ö 'dhiö -bezë, 'wo -Zlan -wo -zuö -kø 'yan -taa Noe -bha 'töng 'ka; 'wo to wo -wo -ta 'kee kö -Zlan -yö -kë ö -bha -zuösaadhe 'gii; 'ö toë 'dhö 'ö yöë yi 'ö Noe -yö 'yitago -kaa' 'ö me kpö 'dëde 'wo dho -mø me 'sleaga -bha 'wo -da -a 'gü 'ö 'wo dha -a -yi -bha. 21 'Wun bhë -yö -bø yiö Yesu 'tø 'ka -sü 'ka 'ö 'ka- wo 'ö 'ka dha -dëe bhë -a 'bin 'ka; -bø yiö -sü 'ö bhë 'yaa- me 'ö me bun -zlu -dhiipë -nu -go -a 'ka 'kee -yö -zuögüdhe -bha -kë 'puu -sü -dhe -Zlan -go -sü 'wo wo -de -da -a 'gü -a 'ka; yö -ne 'ö 'ka bø -a -ta 'ö Yesu Klito -bha -go ga 'gü -sü -yö ka dha bhë. 22 Yesu Klito 'ö bhë -ya 'dho dhang- 'gü. -Yö -ya -sü 'ka -Zlan -kwee- 'gü. -Zlan -bha bome -nu, -wogbiindhe -nu, 'piigbeedhe -nu -wo wo -go -yco -a -dhë, 'ö 'wo 'wun ma -a -ta.

'Wun 'ö -gban 'ta -kø -dëü -wun -bha

4 1 -Dhe -kë -ne Klito 'yënng -yö -bhö ö bun 'gü bhë, ka -de 'pö -zotadhe do bhë -yö kë ka 'gü, bhii me 'ö - 'yënng -ya bhö bun 'gü do bhë, -a -bha 'wun gbe 'yaa =scoo yaa -bha. 2 -Ya kë 'dhö kö 'go -dëe -bha, 'töng 'ö -tun ka -go ka -bha -tosiadhe 'gü 'kpongtaa zö bhë, kö -kun 'ö 'ka- -kë me 'bhee- -dhööbhaapë -kwaal'; 'kee kö -yö kë -zian' -Zlan -zo 'kun -wun 'gü. 3 Kë- wo 'dhö bhë, ka -kë 'dhiö -bezë 'wun kë -dhia -ne me -nu 'ö waa wo -zuö' -dhië- -Zlan 'piö bhë -an kë -kø -nu 'dhö; 'ö 'ka pë -nu kë, 'waa kë 'töng 'gbloo 'piö; 'ka -ya pë -dhö 'ka -nëdhö; 'ö 'ka yø -nu mü 'ö 'ka pë -nu -bhö -ziögüsüzë 'ka; 'ö kwiga -nu 'ö -an -wun 'yaa dhi -Zlan -dhë bhë 'wo -kë ka -go. 4 Zlöö -ne, ka 'bhamé -nu 'ö waa wo -zuö' -dhië' -kun bhë, -an 'te -ya 'tun kö -waan 'kun ka yö -sü 'ka -an 'piö 'wun -nu -ziögüsüzë -nu 'iin 'wun yaa -nu kë -dhia. -A -kë 'dhö -sü 'ka, -wo 'wun -blee' -na ka

-bha, 'iin -wo 'yee -nu 'to -na ka -bha. ⁵'Kee -ka ka -kwa' -an -zü! -Wo -dho 'wun -gen bho -Zlan 'ö -ya dō kö me 'bhee- -nu waa- me -nu 'ö =wa ga -yaan -a -bha za 'kan bhë -a 'dhiö. ⁶Pë -de 'ö -kë 'ö 'wuntaçsë -yö -blee me -nu 'ö =wa ga -an -dhë 'ö bhë; -yö kë 'dhö, 'kö -kë =ne za -ya -lo -an tuö -an mebheedhe -bun 'gü ga -kwa', kö -waan -kë -a 'gü -sü yö wo nii 'gü =zian' -Zlan -bha 'piigbeedhe -kwa'. ⁷Pë 'ple 'dhiötöyi -ya yö -klöö'; 'ka 'wun -nu kë, -yö yö 'ko 'dhiö -së 'ka; -ka ka -zo kë ka -de 'piö, 'ka -ya ka 'yaan kö 'kaan- -klu -bhea' -sü -bha. ⁸-Blæezé 'ka, -ka 'dho ka 'ko -nu -dhö kë -sü 'ö ka =zuö' 'ple 'ka bhë -a 'ka 'dhiö, bhii 'ko -dhö kë -sü 'ö 'ka- -ga -na bhë, -yö =sçon yaa =plœzé -ta -kpa kwa 'ko -nu ziën. ⁹Ka ka 'ko -nu -nia 'kun -së; kö -kun 'ö -kë 'wun -nu -blee -wo -löö -sü 'ka. ¹⁰Me 'ö -dhö, -yö 'glusëgüpë -nu kë ö 'bha -nu -dhë =ne me -nu 'ö -Zlan -yö -an -ya ö -bha gbaçpë -nu 'dhiö -an 'dhö. 'Ö tç me 'ö -dhö, -Zlan =ya gbaç kë -a -dhë -a -tian'. ¹¹Me 'ö -Zlan -wo pö -na, -yö -Zlan -wo 'sloo -blee'; me 'ö pë -nu kë -na me -nu -dhë, -ya kë =faan' 'ö -Zlan -ya nu -a -dhë bhe -a 'ka. 'Ö =ya kë =ne ka- -kë 'dhö giagiawo, kö -Zlan 'tç -yö bho 'wun 'saadhö 'gü -bøa' Yesu Klito 'ö 'tøbhödhe waa- 'piigbeedhe 'wo- -bha 'ka =toëpö 'ka bhë -a -ta -sü 'ka, amen.

'Wun 'ö -gban -Zlan -bha me -nu -bø 'wun -nu 'gü -kø -bha

¹²N dhegluzé -nu, kö -kun 'ö ka 'te -yö tun 'wun 'gbee- -nu 'wo nu -na ka -ta 'ö 'ka bø -na -an 'gü bhë -a -wun 'gü =ne pë 'wo- pö kë pë 'yaa -mü -a 'dhö. ¹³Ka =zuögludhi kë =zian' 'ö tç -kø 'ö 'wun -nu 'dho nu -na -a 'ka ka -ta bhë =ne 'ö -kaa' Klito -bha 'ka 'pö. -Ya kë 'dhö 'ö 'ka dho -møa kö -kpe =va -yaan kë ka -gø yi 'ö- -bha 'tøbhödhe dho nu -a 'ka bhë -a 'ka. ¹⁴'Ö =ya kë =ne 'si -nu bho ka -gø, ka -bha -kë Klito -bha -guë' 'ka -sü -wun 'gü, ka =zuö' 'glu -yö dhi bhii -Zuu 'tøbhödhe -zë 'ö -Zuu 'ö go -Zlan 'piö -a 'ka bhë -yö ka -ta. ¹⁵Kö -kun 'ö me -yö go ka ziën 'ö- me zë -tç, -a -kwaan -tç, -a këpë yaa -tç, 'iin -da me 'kpaan gbe -bha 'wun 'gü -tç -yö -kë -dhö kö -a -wun 'gü 'wun -yaan wø -a -ta. ¹⁶'Kee me 'ö 'wun -ya wø -a -ta =zian' -a -bha -bø Klito 'ka -sü -wun 'gü, kö -kun 'ö -kë -a -gø lë- -wun 'ka; -yö -Zlan 'tç bho =zian'.

¹⁷Bhii -Zlan -bha zakanyi =ya -lo. 'Yö za 'ö 'dhö bhë 'ö- zü dhö dō me 'kwa -Zlan -bha 'kco me -nu 'ka kwa -ta. Za bhë -a zü dhoë dç; 'ö- -de 'ö- zü =ya dç 'saadhö. 'Ö =ya kë =ne za 'ö dho kan bhë -a zü -ya dç kwa ('ö kwa -bha 'në -nu 'ka kwa) -bha, kö me -nu 'ö 'waa 'wun ma -Zlan -wo -ta bhë -an 'dhiötodhe -yö -dho kë mü -dhë =ee? ¹⁸-A -de 'wun -yö -gban -a -bha -Zlan -bha 'sëedhe 'gü =ne: Me -nu 'ö 'wo kpengdhö bhë -wo -dho dha. 'Kee -dhe 'ö za 'ö -an -bha bhë 'ö kë -na 'gbee-, kö 'gluyaame -nu waa- -kianyaame -nu, -yö -dho kë mü -dhë -an -bha 'ka ee?' ¹⁹=Dhe -kë 'dhö, me -nu 'ö 'wun 'dho wø -na ka -ta -Zlan -zo 'kun -wun 'ka bhë, -ka 'dho ka këwun -së -nu 'wo bhë -an 'ka 'dhiö 'iin 'ka ka -de -wun -lo -Zlan 'ö pë 'ple -da, 'ö to ö -wo 'gü ö -bha pë -nu 'ö- 'tç go me -nu -dhë -a 'gü bhë -a kwëe 'fefedhö.

'Wun 'ö -gban -zo -kë -Zlan -bha -tuë -nu 'piö -kɔ -bha

5 1 'Wun -yö n -gɔ kö 'aan- -blee'- me -nu 'wo me ziizii -nu 'ka ka ziën -Zlan -bha -wun -nu 'gü bhë -an -dhë; a me -dee 'ka -ne ka 'dhö 'pö, 'ö Klito -bha 'klobhödhe -nu bhë 'ö n 'yaan -wun 'ka, 'ö 'töbhödhe 'ö dho kë 'dhiö -zian' 'ö me 'ple kwa- 'gü -me -nu 'ka bhë, a -pö ka -dhë; 2 Mε -nu 'ö -Zlan -yö -an -wun tën ka -bha bhë, -ka ka -zo 'to -së 'ka -an 'piö -ne -kɔ 'ö -tuëmaakëme 'dhoë- kë -na -a 'ka 'bhla -tuë -nu -gɔ bhë -a 'dhö; -yö kë 'wun 'ö ka -zo kun 'ö 'ka- -kë -a 'ka -ne -kɔ 'ö -Zlan 'dhö -a 'piö kö -yö kaa -a 'dhö; kö -kun 'ka- -kë -zuö' -to zlöö 'ka. Kö -kun 'ka ka -bha yuö -nu -kë -ne 'wëü- yö -a 'gü -pë 'dhö, 'kees -ka pë -nu kë 'kpaan 'ka, ka -de -zo 'kun -wun 'ple 'ka. 3 Mε -nu 'ö -an -wun 'dhö tën -sü 'ka ka -bha bhë, kö -kun 'ö 'ka -kë -an -ta 'dhiö-; -ka kë -zian' -an -bha 'wun -zuan' 'ka. 4 -Kɔ bhë -ne 'ö yi 'ö -tuëmaakëme -nu -gɔmë dho nuë bhë, 'ö 'töbhödhe 'gɔ -gblaa' 'ö 'yaa -siö'- bhë 'ö 'ka dho -a yö -a 'ka.

5 -Dadhëü -nu, ka -de 'pö, -ka 'wun ma me ziizii -nu -ta! -De -dho sia- -sü -yö kë ka 'gü bhii -yö -been' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëëdhe 'gü -ne: -Zlan -yö zian -ta -desiivame -gɔ 'ö 'glusë -kë -de -dho sia- -me -nu -dhë. 6 -Dhe -kë 'dhö kö -ka ka -de -yɔɔn sia- -Zlan -kɔ 'pii 'gbee- bhë -a -löö kö -yaan ka -luu'- yi 'ö -ya bhë -a 'ka. 7 -Ka ka -bha -zuö' -to zlöö -wun -nu -lo -a kwëës bhii yö -ne 'ö -zo -kë ka 'piö.

8 'Ka 'wun -nu kë, -yö kë -mɔ 'kuë -sü -zë; kö -kun 'ö 'ka 'wun -nu -ziö -gɔü'. -Ka -ya ka 'yaan bhii ka yaagüme, dü, -yö -nië' -na ka -zü -ne -tiɔn 'ö 'gbla -na pë 'ö dho -a -bhö -a -mee' -sü 'ka kö -yaan 'kun bhë -a 'dhö. 9 -Ka dɔ -a -gɔ genngdhö, -klu -zo -yö -Zlan -bha -sü 'ka 'ö töö dhegluzë 'bhaa -nu -wo -dhö 'ö 'klobhödhe do 'ö bhë 'wo- 'gü 'se -to 'dhö -sü -ta. 10 -Yö 'dhö 'kees kö -kun 'ö 'ka -zuö' -yö to zlöö; -yö kë ka 'yaan -ne 'glusë kë -Zlan 'ö 'ka -dhö -kë -kpa Klito -bha -sü 'gü 'ö -bha -toëpö 'töbhödhe -bha bhë, -ya kë -ne 'klobhödhe 'töng 'dede bhë, 'ka bɔ -a 'gü -sia, yö -de gia- bhë -yö -dho ka -zo -gban, 'yö dho ka -faan' më kö -yaan ka -ya, 'ö 'ka -dho dɔ genngdhö. 11 Kö 'piigbeedhe -yö kë -a -bha 'ka -toëpö -toëpö 'ka! Amen.

-Wekadhe -kaanta

12 'Sëëdhe -ne -yö -klöö'; Siliven 'ö n -gɔ n dheglu 'ö -kpa n -ma -sü 'ka bhë -ne 'ö -kë n -dhë 'ö 'a- bɔ ka -dhë ka -faan' 'më -sü 'ka -ne -Zlan -bha 'glusë 'ö 'ka -klu -sü 'ka -a -bha bhë -yö 'wun gia- 'ka.

13 -Zlan -bha me -nu 'wo Babilonë 'nö, -wa 'we kaa. N gbö Maakö 'ö kwa Dëme 'gü -ya 'we kaa 'pö. 14 -Ka -büö -nu pö ka 'ko -nu -dhë ka 'ko -nu 'sene bho -sü 'ka dhegluzë -dhe -kwaa. -Zuöyagluu -yö kë me 'ö 'ka Klito 'gü ka -gɔ!